EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOON (EL) 2023/1840,

10. mai 2023,

tähelepanekutega, mis on Euroopa Liidu 2021. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitleva otsuse lahutamatu osa, X jagu – Euroopa välisteenistus

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse oma otsust Euroopa Liidu 2021. aasta üldeelarve täitmisele heakskiidu andmise kohta, X jagu – Euroopa välisteenistus,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 100 ja V lisa,

— võttes arvesse väliskomisjoni arvamust,

— võttes arvesse eelarvekontrollikomisjoni raportit (A9-0088/2023),

A. arvestades, et Euroopa välisteenistus (edaspidi „välisteenistus“) vastutab oma Brüsselis asuva peakorteri halduskulude haldamise ning liidu 144 delegatsiooni ja büroo võrgustiku eest;

B. arvestades, et Euroopa välisteenistuse vastutusala on laiendatud nii, et see hõlmaks ka komisjoni töötajate halduskorraldust delegatsioonides mitmete teenustaseme kokkulepete kaudu;

C. arvestades, et delegatsioonide ülesanne on esindada võrgustike ja partnerluste kaudu liitu ja selle kodanikke kogu maailmas ning edendada liidu väärtusi ja huve;

D. arvestades, et Euroopa välisteenistuse olemuses ja päritolus on säilinud omapära, mis oli juba siis, kui see moodustati nõukogu ja komisjoni endiste välissuhete osakondade töötajate ühendamisel, millesse on integreeritud liikmesriikide diplomaadid;

E. arvestades, et Euroopa välisteenistuse sise-eeskirjade kohaselt tegutseb Euroopa välisteenistuse peasekretär institutsiooni volitatud eelarvevahendite käsutajana ning vahendite haldamise eest vastutav peadirektor on peamine edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja;

F. arvestades, et eelarve täitmist reguleerivad finantsmäärus ja Euroopa välisteenistuse eelarve täitmise sise-eeskirjad;

1. märgib, et Euroopa välisteenistuse eelarve kuulub mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki 7 „Euroopa avalik haldus“, mille kogusumma oli 2021. aastal 10,7 miljardit eurot; märgib, et Euroopa välisteenistuse eelarve (maksed, sealhulgas komisjoni osamaksed) moodustab ligikaudu 9 % mitmeaastase finantsraamistiku rubriigi 7 halduseelarvest;

2. märgib, et Euroopa Kontrollikoda (edaspidi „kontrollikoda“) suurendas oma 2021. aasta aruandes halduskulude rubriigis tehingute valimit 48-lt 2020. aastal 60-le 2021. aastal;

3. märgib, et kontrollikoja sõnul on tema töö paljude aastate vältel näidanud, et valdkonna kulutustes sisalduv risk on üldiselt väike; kutsub kontrollikoda siiski üles lisama järgmistesse aastaaruannetesse põhjalikumad andmed kõigi nõuete täitmise kohta, mis on järjepidevaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluseks vajalikud;

4. märgib, et kontrollikoda mainis, et leidis Euroopa välisteenistuse tehtud maksetes kaks kvantifitseeritavat viga, millest üks oli seotud liidu delegatsiooni ostetud teenuste lepingu puudumisega, teine aga hüvitistega, mida maksti töötajale, kes ei olnud teatanud hiljutistest muutustest oma isiklikus olukorras;

5. märgib rahuloluga, et kontrollikoda märgib samuti, et ta ei leidnud Euroopa välisteenistuses kontrollitud järelevalve- ja kontrollisüsteemides olulisi probleeme;

6. märgib ka, et kontrollikoda leidis juba 2015. aastal liidu delegatsioonide korraldatud hanke- ja värbamismenetlustes olulisi puudusi; märgib, et kontrollikoda võttis 2021. aastal nende tähelepanekute suhtes järelmeetmeid ja kontrollis valimit, mis koosnes liidu delegatsioonide korraldatud kümnest hankemenetlusest ja kaheksast kohalike töötajate värbamismenetlusest; märgib, et Euroopa välisteenistus parandas 2019. aastal hankemenetlust, lihtsustades ja ajakohastades liidu delegatsioonide töömenetlusi, tsentraliseerides mõned protsessid peakorteris, luues hankedokumentide jaoks uued vormid, ning vaatas läbi reeglid ja tingimused, mis reguleerivad kohalike töötajate töölevõtmist liidu delegatsioonides, ning tegi enne nende töölevõtmist eelkontrolle; märgib ka murega, et kümnest kontrollitud hankemenetlusest viie puhul leidis kontrollikoda mõningaid puudusi selles, kuidas liidu delegatsioonid kohaldasid riigihankereegleid, ning leidis mõningaid puudusi kõigis kaheksas kohalike töötajate töölevõtmise menetluses; kutsub Euroopa välisteenistust üles võtma meetmeid, et lahendada probleemid, mille tagajärjel tuvastati hangetes vead, ja hoidma ära asjaomaste reeglite edaspidise rikkumise;

7. soovitab Euroopa välisteenistusel tungivalt võtta asjakohaseid meetmeid, nagu koolituse tõhustamine ning hankedokumentide suuniste ja vormide täiustamine, et vähendada vigade arvu liidu delegatsioonide korraldatud hanke- ja värbamismenetlustes, ning anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavatele institutsioonidele võetud meetmetest aru;

Eelarve haldamine ja finantsjuhtimine

8. märgib, et Euroopa välisteenistuse 2021. aasta eelarve oli 767 626 000 eurot, mis tähendab 2020. aastaga võrreldes kasvu 5,0 %, mis on väga sarnane 2020. aastaga, mil eelarve suurenes 2019. aastaga võrreldes 5,2 %; märgib, et lisaks oma eelarvele käsutas Euroopa välisteenistus ka 211 200 000 euro suurust summat komisjonilt (sealhulgas sihtotstarbelised tulud ja ülekantud summad), et katta liidu delegatsioonides töötava komisjoni personali halduskulusid; märgib, et lisaks muudele summadele sai Euroopa välisteenistus toetusi ka delegatsioonides töötavate Euroopa Arengufondi töötajate ühiste kulude katmiseks, mistõttu Euroopa välisteenistuse hallatavate eelarvesummade (kulukohustuste assigneeringud) kogusumma oli 1 091,1 miljonit eurot;

9. märgib, et 2021. aastal täideti Euroopa välisteenistuse lõplikest kulukohustustest 99,4 %, mis on rohkem kui 2020. aastal, mil täideti 95,0 %; märgib, et maksete puhul täideti 84,5 % 2021. aasta eelarvest, mis on veidi rohkem kui 2020. aastal, mil täideti 82,3 %;

10. märgib, et Euroopa välisteenistuse peakorteri lõplik eelarve oli pärast ümberpaigutamisi 295 miljonit eurot, millest 290,5 miljonit eurot ehk 98,5 % täideti; märgib, et maksetest täideti 238,3 miljonit eurot, mis vastab 80,8 %-le;

11. märgib, et Euroopa välisteenistuse delegatsioonide lõplik eelarve oli pärast ümberpaigutamisi 472,6 miljonit eurot, millest 472,4 miljonit eurot ehk 99,9 % täideti; märgib, et maksetest täideti 410,1 miljonit eurot, mis vastab 86,8 %-le;

12. märgib, et COVID-19 pandeemia tõttu suurendati 2021. aastal IT eelarvet, samal ajal kui erinevate punktide, sealhulgas palkade eelarvet vähendati; märgib, et Euroopa välisteenistus teavitas eelarvepädevaid institutsioone 2021. aastal kolmest ümberpaigutamisest, millest kaks tehti selleks, et tulla toime pandeemiast ja aasta lõpu lepitamisest tingitud lisakuludega;

13. märgib, et Euroopa välisteenistusel oli 2021. aastal 131 352 makset, millest 115 060 tehti tähtajaks, mis vastab 87,6 %-le; märgib lisaks, et keskmine netomakseaeg oli 18 päeva ja e-arvete osakaal oli 24 %;

14. märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus on sõlminud märkimisväärse arvu teenustaseme kokkuleppeid peamiselt komisjoniga, aga ka teiste institutsioonidega, hõlmates enam kui 70 eri teenust, mida osutavad 16 üksust; märgib ka, et komisjoni raamatupidaja (eelarve peadirektoraat) töötab endiselt Euroopa välisteenistuse raamatupidajana, kuid Euroopa välisteenistus on suurendanud oma suutlikkust täita mõningaid raamatupidamisülesandeid ka delegatsioonides;

15. märgib rahuloluga, et selliste ühispaiknemislepingute arv, mille puhul liikmesriigid ja muud liidu üksused paigutavad oma töötajaid liidu delegatsioonidesse, suureneb jätkuvalt ning 67 liidu delegatsioonis saavutati 115 kokkulepet kokku 36 partneriga;

Sisehaldus ja -kontroll ning tulemuslikkus

16. märgib, et Euroopa välisteenistus viis 2021. aastal läbi teenistuse suurima ümberkorraldamise alates selle loomisest 2011. aastal, luues kuus suurt geograafilist osakonda ja peasekretäri büroo, et paremini kajastada praegust geopoliitilist olukorda; märgib, et desinformatsiooni paremaks käsitlemiseks loodi ka uus strateegilise kommunikatsiooni ja tulevikusuundade analüüsi direktoraat, ühendades kaks strateegilise kommunikatsiooni osakonda ning poliitika planeerimise ja tulevikusuundade strateegilise analüüsi osakonna;

17. märgib, et 2021. aastal mõjutas Euroopa välisteenistuse töötingimusi endiselt tugevasti COVID-19 pandeemia; märgib, et eriti säästeti palkadelt, mis tulenesid aeglasematest värbamismenetlustest, ning lähetustelt, koosolekutelt, konverentsidelt jne; märgib, et pandeemia lõi ka võimalusi desinformatsiooni levitamiseks ning välismaiseks manipuleerimiseks ja sekkumiseks ning suurendas seetõttu Euroopa välisteenistuse probleeme;

18. märgib, et 2021. aastal seisis Euroopa välisteenistus silmitsi mitme julgeolekukriisiga Afganistanis, Sahelis ja Etioopias, kus ta jäi üsna hiljaks kohapeal toimunud muutustest teavitamise ja neile reageerimisega, mis tõi kaasa liidu töötajate kiire evakueerimise;

19. märgib rahuloluga, et ükski liidu delegatsioon ei esitanud 2021. aastal reservatsioone;

20. märgib, et Euroopa välisteenistuse töö eri aspekte auditeerivad selle siseaudiitor, komisjoni siseauditi talitus ja kontrollikoda; märgib, et kuigi on oluline tagada põhjalikud kontrollid ja auditid, on sama oluline vältida dubleerimist;

21. märgib rahuloluga, et komisjoni siseauditi talitus jõudis oma 2021. aastal tehtud siseauditite aastaaruandes kolme varasema komisjoni ja Euroopa välisteenistuse vahelise koordineerimisega seotud auditi kohta järeldusele, et kõik soovitused on ellu viidud;

22. märgib, et Euroopa välisteenistuse siseauditi osakond keskendus oma 2018.–2021. aasta kavas peamiselt personalikuludele, mis moodustavad üle 50 % Euroopa välisteenistuse kulutustest; märgib, et siseauditi talituse kavas aastateks 2022–2024 keskendutakse muudele varem hõlmamata valdkondadele, nagu turvalisus, taristu ja IT; palub välisteenistusel teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni kõnealuse siseauditi tulemustest;

23. märgib rahuloluga, et kõiki Euroopa välisteenistuse eelarves 2021. eelarveaastal registreeritud finantstehinguid kontrollitakse kihtvaliku abil, kasutades Euroopa Kontrollikoja kasutatava metoodikaga sarnast metoodikat;

Personal, võrdsus ja töötajate heaolu

24. märgib, et 2021. aasta lõpus oli Euroopa välisteenistuses 5 072 töötajat, kellest 2 303 (45,4 %) töötas Euroopa välisteenistuse peakorteris ja 2 769 (54,6 %) liidu delegatsioonides ja büroodes üle kogu maailma; märgib, et see tähendab märkimisväärset (9,2 %) kasvu võrreldes 4 643 töötajaga 2020. aastal, kellest 2 286 töötas Euroopa välisteenistuse peakorteris ja 2 357 delegatsioonides ja büroodes; märgib, et suurem osa kasvust toimus delegatsioonides ja büroodes, kus üle 450 kohaliku töötaja ametikoha paigutati komisjonist ümber Euroopa välisteenistuse eelarvesse; märgib ka, et Euroopa välisteenistus sai 2021. aastal eelarvepädevatelt institutsioonidelt veel 47 täistööaja ekvivalenti;

25. märgib, et 2021. aasta lõpus hõlmas personal 1 706 ametnikku ja ajutist töötajat, 1 543 kohalikku töötajat, 567 lepingulist töötajat, 467 lähetatud riiklikku eksperti, 43 nooremspetsialisti liidu delegatsioonides ning 746 muud koosseisuvälist töötajat ja praktikanti; märgib ka, et lisaks töötas liidu delegatsioonides 3 327 komisjoni töötajat;

26. märgib, et 2021. aastal moodustasid naised Euroopa välisteenistuse töötajatest 46,7 %, mis on veidi vähem kui 2020. aasta lõpus (48,7 %); märgib siiski, et naiste osakaal AD ametikohtadel oli 37,4 %, mis on rohkem kui 2020. aastal (37,3 %); märgib rahuloluga, et naiste osakaal on kõigil juhtivatel ametikohtadel suhteliselt suurenenud, nimelt suurenes naiste osakaal keskastme juhtide hulgas 32,7 %-lt 2020. aastal 35,4 %-le 2021. aastal, samal ajal kui naiste osakaal kõrgemas juhtkonnas suurenes 25,5 %-lt 26,3 %-le ja naiste osakaal delegatsiooni juhina 27,1 %-lt 29,4 %-le; julgustab Euroopa välisteenistust näitama eeskuju naiste osakaalu suurendamisel delegatsiooni juhina ja osalema feministlikus diplomaatias, eelkõige kolmandates riikides, kus soolise võrdõiguslikkuse standardid on madalamad, et edendada naiste õigusi ja kaasavat juhtimist;

27. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on nimetanud ametisse sooküsimuste ja mitmekesisuse suursaadiku, et suurendada diplomaatias, poliitilises dialoogis ja poliitilistes otsustes teadlikkust ja tähelepanu; tunneb heameelt ka selle üle, et Euroopa välisteenistus avab AST ja AD madalamatel palgaastmetel töötavatele naistele strateegia #NoWomanNoEUDiplomacy raames mentorluse programme, et pakkuda neile karjäärivõimalusi kõrgematele ametikohtadele; kutsub Euroopa välisteenistust üles jätkuvalt keskenduma töötajate ja juhtkonna soolise tasakaalu tagamisele ning andma eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile selle saavutamiseks tehtud algatustest ja edusammudest aru;

28. nõuab Euroopa välisteenistuses tõhusaid soolise võrdõiguslikkuse koolituse strateegiaid; rõhutab, kui oluline on investeerida ressurssidesse ja eksperditeadmistesse, et töötada välja koolitus- ja haridusstrateegiad, mis keskenduvad soolise võrdõiguslikkuse lähenemisviisi kohaldamisele rahvusvahelises poliitikas ja programmides, et saavutada Euroopa välisteenistuses tõeline kultuurimuutus; täpsustab, et erilise tähelepanu all peaks olema soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise mehhanismide integreerimine, sooteadliku eelarvestamise käsitlemine, soolise mõju hindamine ja soolise vägivalla vastu võitlemine; teeb ettepaneku võtta vastu terviklik koolitusprogramm GAP III nõuetekohaseks rakendamiseks Euroopa välisteenistuse kõigil tasanditel;

29. märgib rahuloluga, et töötajate hulgas on esindatud kõik liikmesriigid ning et eelkõige 2004. aastal või hiljem ühinenud liikmesriikide (EL 13) töötajate osakaal on suurenenud ja taganud töötajate mõistlikuma jaotuse; rõhutab siiski, et vaatamata Euroopa Parlamendi korduvatele üleskutsetele selle probleemiga tegeleda, on juhtkonna tasandil endiselt suur tasakaalustamatus; on mures, et Euroopa välisteenistuse saadikute hulgas on esindatud ainult 24 liikmesriiki ja et jaotus on ebavõrdsem ning et viiel liikmesriigil, kust enamik saadikuid pärineb (Prantsusmaa 19, Saksamaa 18, Hispaania 17, Itaalia 16 ja Belgia 12), on 135 ametikohast 82, mis vastab 61 %-le; rõhutab oma muret delegatsiooni juhi ametikohtade geograafilise tasakaalustamatuse pärast ning kordab oma nõudmist, et Euroopa välisteenistus jätkaks geograafilise tasakaalu esindatuse parandamist, et tagada kõigi liikmesriikide kodanike nõuetekohane esindatus;

30. rõhutab, et ELi 13 liikmesriigis elab ligikaudu 23 % liidu elanikkonnast; märgib, et ELi 13 liikmesriigi keskastme juhtide arv suurenes 13,8 %-lt 2020. aastal 16,2 %-le 2021. aastal, nendest riikidest pärit tippjuhtide arv suurenes 7,3 %-lt 8,9 %-le ning nendest riikidest pärit saadikute arv suurenes 2020. aastal 14,1 %-ni ja 2021. aastal 18 %-ni; rõhutab, et nii nagu kõik liidu institutsioonid, peab ka Euroopa välisteenistus tagama, et kõik liikmesriigid oleksid proportsionaalselt esindatud, ning võtma seejuures arvesse kandidaatide pädevust ja saavutusi; nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus tagaks geograafilise tasakaalu, et tagada kõigi liikmesriikide kodanike nõuetekohane esindatus, mis kajastab liikmesriikide mitmekesisust, nagu on ette nähtud ELi ametnike personalieeskirjade artiklis 27; kordab seetõttu oma üleskutset, et Euroopa välisteenistus jätkaks suhtlust liikmesriikidega, et reklaamida oma ametikohti riiklikes diplomaatilistes võrgustikes ja akadeemilistes ringkondades;

31. märgib murega, et 2021. aastal oli keskmiselt kolme kuu jooksul Euroopa välisteenistuse peakorteris täitmata 15 keskastme juhi ja viis kõrgema juhtkonna ametikohta ning liidu delegatsioonides viis keskastme juhi ametikohta ning et ametikohtade vabana püsimise ajal täitsid juhtivate ametikohtade ülesandeid 15 töötajat; julgustab Euroopa välisteenistust reklaamima paremini oma vabu töökohti ja karjäärivõimalusi ning uurima võimalusi töötajate värbamise parandamiseks;

32. märgib, et Euroopa välisteenistus on jätkanud kohalike töötajate tingimuste reformi elluviimist ja et kohalikest töötajatest ühines reformiga 62 %, mis koos uute töötajate töölevõtmisega pärast 1. juunit 2020 tähendab, et 31. märtsiks 2022 oli uute reeglitega hõlmatud üle 66 % kohalikest töötajatest; kutsub Euroopa välisteenistust üles tõhustama koolitust ja suuniseid liidu delegatsioonide kohalike töötajate värbamismenetluste kohta, et tagada läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtete järgimine.

33. märgib, et Euroopa välisteenistuse töötajatel on Euroopa välisteenistuse peakorteris lubatud teha kaugtööd kuni kolm päeva nädalas ja liidu delegatsioonides üks päev nädalas; märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus võimaldab nii peakorteri töötajatel kui ka liidu delegatsioonide kodumaalt lähetatud töötajatel teha kaugtööd 10 päeva väljaspool töökohta, mida võib konkreetsetes olukordades suurendada, et toetada keerulises perekondlikus olukorras olevaid kolleege;

34. märgib, et 2021. aastal suurenes haiguse tõttu töölt puudunud inimeste arv 9,3 %, samas kui haiguse tõttu töölt puudutud päevade arv suurenes 36 %; on seisukohal, et see on suhteliselt suur kasv, ning kutsub Euroopa välisteenistust üles täiendavalt uurima, kas on võimalik teha midagi füüsiliste ja vaimsete töötingimuste parandamiseks, et tagada olukorra paranemine järgnevatel aastatel; kutsub Euroopa välisteenistust üles võtma vajalikke meetmeid, et vähendada läbipõlemise ohtu ja tagada oma töötajate heaolu;

35. märgib, et Euroopa välisteenistus ei säilita andmeid töötajate puuete kohta, kuid et kõigile Euroopa välisteenistuse peakorteri ja liidu delegatsioonide töötajatele suunatud uuringule vastas 1 075 töötajat, kellest 24 andis teada alalisest puudest ja 23 lühiajalisest või ajutisest puudest; märgib lisaks, et Euroopa välisteenistus on palunud liidu delegatsioonidel esitada teavet ruumide ja asukohalinna sobivuse ja juurdepääsetavuse kohta, mida tuleb pidada esimeseks sammuks ka puuetega töötajate delegatsioonidesse saatmisel; kutsub Euroopa välisteenistust üles andma puuetega inimeste teenistusse integreerimisel tehtud edusammudest aru ka edaspidi;

36. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus rakendab liikmesriikide, kolmandate riikide, rahvusvaheliste organisatsioonide ja liidu institutsioonidega, sealhulgas Euroopa Parlamendiga, eri lähetus- ja vahetusprogramme; väljendab erilist heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Parlamendi vahelist programmi oli tänu pandeemiaga seotud olukorra paranemisele võimalik alates 2021. aasta novembrist jätkata;

37. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus võtab suhteliselt palju praktikante nii peakorterisse kui ka liidu delegatsioonidesse, kokku 461 praktikanti, mis annab paljudele noortele võimaluse töötada mõnes liidu institutsioonis; märgib lisaks, et kõigile peakorteri praktikantidele makstakse igakuist toetust ning enamikule delegatsioonide praktikantidest (96 %) maksid seda Euroopa välisteenistus või muud institutsioonid; kutsub Euroopa välisteenistust üles võtma asjakohaseid meetmeid tagamaks, et kõik praktikandid saaksid väärilist tasu;

38. ergutab jätkama pingutusi, et noorendada Euroopa välisteenistuse põhipersonali ja luua alaline spetsialiseerunud Euroopa diplomaatiline korpus korrapäraste spetsialiseeritud avalike konkursside kaudu, mille eesmärk on värvata mitmesuguste annete, oskuste ja potentsiaaliga inimesi;

Eetikaraamistik ja läbipaistvus

39. märgib, et eetilist käitumist ja läbipaistvust käsitlevate reeglite ja normide järgimine on oluline kõigi avaliku sektori institutsioonide, aga veelgi enam Euroopa välisteenistuse jaoks, kes esindab oma 144 delegatsioonis ja büroos liidu väärtusi kogu maailmas; väljendab seetõttu heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus võttis hiljuti vastu ametialase käitumise põhimõtted; ergutab Euroopa välisteenistust korraldama oma töötajatele süstemaatilisi koolitusi ja teadlikkuse tõstmise üritusi nõuetekohase käitumise kohta;

40. märgib, et Euroopa välisteenistus pakub uute saabujate tervituskohtumiste raames ja osana liidu suursaadikute lähetamiseelsetest seminaridest eetikaalaseid koolituskursusi; märgib ka rahuloluga, et kõik liidu ametissenimetatud juhid on kohustatud läbima ahistamisvaba töökeskkonna loomise kursuse; julgustab Euroopa välisteenistust lisama delegatsioonidesse ja büroodesse lähetamise kohustuslike ettevalmistuste hulka ka üldise eetikakursuse;

41. märgib, et 2021. aastal uuris Euroopa Pettustevastane Amet (OLAF) viit Euroopa välisteenistuse töötajatega seotud juhtumit, millest neli lõpetati ilma soovitusteta ja üks soovitustega; palub Euroopa välisteenistusel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile teavet nende soovituste rakendamise kohta;

42. märgib, et 2021. aastal ei pidanud Euroopa välisteenistus Euroopa Prokuratuuriga suhtlema, kuid Euroopa välisteenistus on valmis koostööd tegema ja algatuse kahe teenistuse vahelise võimaliku vastastikuse mõistmise memorandumi sõlmimiseks peaks tegema Euroopa Prokuratuur; märgib, et tihe koostöö nii OLAFi kui ka Euroopa Prokuratuuriga on üldises pettusevastases strateegias oluline;

43. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus ajakohastab praegu oma pettustevastast strateegiat, järgides OLAFi 2021. aasta metoodikat ja suuniseid pettustevastaste strateegiate kohta; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus kavatseb tagada, et teadlikkuse suurendamise koolituskursused on suunatud kõigile töötajate kategooriatele; julgustab Euroopa välisteenistust muutma sellised koolituskursused kohustuslikuks vähemalt kõigile töötajatele, kes lähetatakse välismaale; palub Euroopa välisteenistusel teavitada eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavat institutsiooni uuest strateegiast, kui see on lõplikult välja töötatud, sealhulgas selle levitamisest töötajatele;

44. märgib, et Euroopa välisteenistus sai Euroopa Ombudsmanilt 16 taotlust, millest 13 puhul jõuti järeldusele, et haldusomavoli ei esinenud, samas kui haldusomavoli avastati ühel juhul ja kaks juhtumit on veel lõpetamata; märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus on võtnud kohustuse järgida ombudsmani soovitusi nendel kahel juhul, mil ombudsman on sellised soovitused esitanud;

45. kutsub Euroopa välisteenistust üles jälgima delegatsioonide kõrgema juhtkonna ja delegatsiooni juhi ametikohti, võttes arvesse nende tundlikku poliitilist rolli; kutsub Euroopa välisteenistust üles vaatama süstemaatiliselt läbi võimalikud probleemsed üleminekud erasektorisse või kolmandate riikide organisatsioonidesse ning jätkama endiste kõrgemate ametnike tegevuse jälgimist kuni kohustusliku ooteaja lõpuni, kuna lahendamata huvide konfliktid võivad ohustada kõrgete eetiliste standardite täitmise tagamist kogu liidu halduses;

46. märgib rahuloluga, et käsitletud on mitmeid olukordi, kus missioonide töötajad on deklareerinud huvide konflikte, vabastades need isikud teatavate ülesannete täitmisest; märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus kohaldas kolmele pensionile jäänud ametnikule ametialaste kontaktide suhtes endiste kolleegidega ooteaega ning et Euroopa välisteenistus ei saanud selle ooteaja rikkumise kohta ühtegi kaebust;

47. kutsub Euroopa välisteenistust üles keelama kõigil teenistusest lahkunud ametnikel teha ooteaja jooksul lobi- ja nõustamistööd;

48. nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus võtaks viivitamata järelmeetmeid seoses oma teadaandega võtta vastu oma eraldiseisvad rakendussätted välistegevuse ja -ülesannete kohta ning neid rakendada, millega luuakse delegatsioonide juhtidele sui generis õiguslik alus, et paremini kaitsta liidu kui terviku kuvandit ja mainet;

49. märgib, et Euroopa välisteenistusel ei ole liidu õigusaktides otsest rolli, kuid tal on oluline roll seoses sanktsioone käsitlevate otsustega ja läbirääkimistega rahvusvaheliste kaubanduslepingute üle, millel on märkimisväärne regulatiivne mõju; peab seetõttu äärmiselt asjakohaseks, et Euroopa välisteenistus saaks liituda liidu läbipaistvusregistriga teenustaseme kokkuleppe alusel; kutsub Euroopa välisteenistust üles avaldama kõik kohtumised igat liiki lobiorganisatsioonidega, sealhulgas liidu delegatsioonide juhtidega, et suurendada läbipaistvust;

50. märgib rahuloluga, et 2021. aastal ei teatatud ühestki rikkumisest teatamise juhtumist ning et Euroopa välisteenistus kohaldab rikkumisest teatamist käsitlevaid komisjoni suuniseid ja teeb need Euroopa välisteenistuse intranetis kättesaadavaks;

51. nõuab selliste väliste ettevõtete kasutamise lõpetamist, kes jätkavad Yale'i ülikooli loendi ([1]) kohaselt tegevust Venemaal;

Digitaliseerimine, küberturvalisus ja andmekaitse

52. märgib, et võrreldes 2020. aastaga vähenesid investeeringud IT-projektidesse ja seadmetesse 6,4 % ehk 22 290 743 euroni, samal ajal kui investeeringud turvalisusesse suurenesid 24,6 % ehk 5 778 000 euroni;

53. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus jätkas 2021. aastal tehniliste seadmete ajakohastamist ja uuendamist, näiteks kahekordistades võrgu ribalaiust, et parandada kaugtöö tegemist, ning peakorterisse ja liidu delegatsioonidesse on paigaldatud rohkem kui 500 uut videokonverentsiseadet; väljendab lisaks heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus digiteeris täielikult oma inimressursside, haldus- ja finantstöövood, suurendades nii organisatsiooni tõhusust;

54. märgib, et küberturvalisuse arvessevõtmine muutub üha tähtsamaks, ning väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on juurutanud kogu Euroopa välisteenistuses uue liidu piiratud juurdepääsuga süsteemi, et tagada liidu piiratud salastatuse tasemel turvaline teabevahetus, ning et on võetud meetmeid, et tagada Euroopa Komisjoni volinikele ja teistele võimalus teha salastatud kõnesid; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus hoiab väga salastatud teavet turvalistes süsteemides, mis on muudest võrkudest ja internetist täielikult eraldatud;

55. märgib murega, et Euroopa välisteenistuse turvateabe ja -sündmuste jälgimise lahendus (SIEM) andis 2021. aastal üle 16 000 küberhoiatuse, mille tulemusel tuvastati 236 tõelist küberrünnet, mis kõik siiski ei suutnud andmetega seotud rikkumisi toime panna; kutsub Euroopa välisteenistust üles pöörama küberturvalisusele ja hübriidohtudele jätkuvalt suurt tähelepanu, eelkõige nendele, mida toetavad välisriigid, ning tegema koostööd teiste liidu institutsioonide ja liikmesriikidega, et sellised ohud kindlaks teha ja liidu taristut nii palju kui võimalik kaitsta; rõhutab, et küberteadlikkus ja süstemaatiline koolitusprogramm kõigile töötajatele, sealhulgas juhtkonnale, on tõhusa küberjulgeoleku raamistiku põhielemendid;

56. märgib rahuloluga, et Euroopa Andmekaitseinspektor viis 2021. aastal Euroopa välisteenistuse suhtes läbi kolm kontrolli ning et kõik kontrollid loetakse lõpetatuks ilma täiendavate tähelepanekuteta;

57. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on vastu võtnud hostimisstrateegia, mis tagab, et põhitegevuse sisu jääb ruumidesse ja selle andmed on serverites, mis kuuluvad otseselt Euroopa välisteenistusele ja on tema kontrolli all; kutsub Euroopa välisteenistust jätkuvalt üles tagama, et liidu andmeid säilitatakse võimalikult suures ulatuses ainult ELi/EMP rajatistes; väljendab lisaks heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus tagab jätkuvalt, et isikuandmete töötlemisega seotud teave ja teabevahetus on kergesti mõistetav ja täielikus kooskõlas liidu õigusaktidega;

([1]) https://som.yale.edu/story/2022/over-1000-companies-have-curtailed-operations-russia-some-remain

58. märgib, et Euroopa välisteenistus hindab avatud lähtekoodiga lahendusi võrdsetel alustel omanikule kuuluvate lahendustega ning kasutab arendajate, majutuslahenduste, rakendusserverite ning tuvastamise ja juurdepääsu haldamise jaoks mitmeid avatud lähtekoodiga tooteid;

59. märgib rahuloluga, et Euroopa välisteenistus on vastu võtnud majutuspoliitika ning peab kõigi ärirakenduste ja -teenustega seotud infosüsteemide ja tehniliste teenuste keskhoidlat; märgib lisaks, et ruumides majutatavate infosüsteemide puhul on nii süsteem kui ka selle andmed serverites, mis kuuluvad otseselt Euroopa välisteenistusele ja mida kontrollib otseselt Euroopa välisteenistus, ning et andmekaitseametnik tagab usaldusväärsete andmekaitse-kontrolli mehhanismide olemasolu;

Hooned

60. märgib, et Euroopa välisteenistusel on väga suured ja keerukad hooned, mis koosnevad Brüsseli peakorteri hoonetest, umbes 180 kontorihoonest ja 150 liidu suursaadiku residentsist kogu maailmas; nõustub, et Brüsselis ja enamikus maailma riikides, kus liit võib ette näha esindatuse säilitamist, säästetakse pikas perspektiivis tõenäoliselt hoonete omamisest, mitte üürimisest;

61. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on alustanud kontoriruumide kohandamist uute tööviisidega, et luua atraktiivsed töökeskkonnad ja tagada oma hoonete kõige keskkonnahoidlikum kasutamine; palub samas, et sellised muutused viidaks ellu tihedas koostöös töötajatega;

62. väljendab suurt heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus toetab kliimaneutraalsuse eesmärki ja et Euroopa välisteenistus peab esmatähtsaks keskkonnasertifikaadiga hooneid; julgustab Euroopa välisteenistust rakendama energiasäästumeetmeid ka olemasolevates hoonetes; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on juba paigaldanud oma katusele 355 m^2 suuruse fotogalvaanilise seadme ELi peakorteris ja 18 liidu delegatsioonis, ning julgustab Euroopa välisteenistust laiendama oma investeeringuid päikesepaneelidesse kogu maailmas; palub Euroopa välisteenistusel teha eelkõige Brüsseli hoonele paigaldatud süsteemi kulude-tulude analüüs, et jagada seda teiste liidu institutsioonidega, kes ei ole seni selliseid süsteeme paigaldanud;

63. märgib, et Euroopa välisteenistus tagab jätkuvalt suure keskendumise julgeolekule nii peakorteris kui ka liidu delegatsioonides ja büroodes; väljendab praegust geopoliitilist olukorda arvestades heameelt ka selle üle, et tööd spionaažiohu ennetamiseks on intensiivistatud; toetab Euroopa välisteenistust turvameetmete tugevdamisel, et kaitsta nii töötajaid kui ka Euroopa välisteenistuse digitaristut väliste ohtude ja rünnakute eest;

Keskkond ja kestlikkus

64. väljendab suurt heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on loonud keskkonnajuhtimissüsteemi, mis hõlmab selliseid valdkondi nagu energiasääst, töötajate liikuvus, teenistusautode CO_2 heite piirmäärad, infotehnoloogia, keskkonnahoidlikud hanked ning ringlussevõtt ja jäätmete sortimine jne, mida järk-järgult parandada;

65. märgib, et Euroopa välisteenistus on vastu võtnud ja rakendanud algatused oma töötajate kestliku liikuvuse toetamiseks ning on seadnud 2023. aastaks eesmärgiks, et ligikaudu 80 % töötajatest kasutaks keskkonnahoidlikke transpordivahendeid; palub, et Euroopa välisteenistus annaks eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile nende eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest aru;

66. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus algatas 2021. aasta märtsis liidu delegatsioonidelt keskkonnaandmete kogumise energia- ja veetarbimise, jäätmetekke, pendelrände, keskkonnahoidlike hangete ja selliste materjalide nagu paberi ja kütuse tarbimise kohta; julgustab Euroopa välisteenistust jätkama ja laiendama seda algatust kõigile delegatsioonidele ning hõlbustama parimate tavade vahetamist delegatsioonide vahel;

67. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus osaleb institutsioonidevahelises keskkonnahoidlike riigihangete kasutajatoes ning et liidu delegatsioone toetatakse hankedokumentide keskkonnakriteeriumide osas; ergutab neid kriteeriume järk-järgult jagama kõigi liidu delegatsioonide vahel ning palub Euroopa välisteenistusel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru tema valdkonnas tehtud edusammudest;

Institutsioonidevaheline koostöö

68. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus ja komisjon on jõudnud kokkuleppele piiratud salastatuse tasemega dokumentide vahetamise suhtes ning et Euroopa välisteenistus ning nii nõukogu peasekretariaat kui ka komisjon on sõlminud spetsiaalse teenustaseme kokkuleppe kõrgelt salastatud turvaliste kõne- ja sõnumisüsteemide pakkumise kohta, mis geopoliitilist konteksti arvestades on üha olulisem;

69. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus sõlmis ja allkirjastas Ühendkuningriigis asuva liidu delegatsiooni asukohalepingu;

70. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus annab teada, et ta teeb OLAFi ja Euroopa Kontrollikojaga head koostööd, mis põhineb vastastikusel usaldusel, ja kohtub eri töötasanditel korrapäraselt, et ennetada pettusi ning edendada uurimisi ja käimasolevat auditeerimist ning soovituste rakendamist; soovitab Euroopa välisteenistusel tungivalt arendada samasugust usaldust ja koostööd Euroopa Prokuratuuriga;

Teabevahetus

71. märgib, et Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni ja avaliku diplomaatia meetmete eelarve oli 2021. aastal enam kui 26,17 miljonit eurot, millega toetati kommunikatsioonitegevust peakorteris ja kõigis liidu delegatsioonides;

72. väljendab heameelt selle üle, et teabevahetuse prioriteedid on seatud sellistele valdkondadele nagu liidu väärtused ja huvid, reageerimine rahvusvahelistele tervishoiukriisidele ja kliimameetmed ning et liidu delegatsioonid on keskendunud temaatilistele päevadele, nagu Euroopa päev, geiparaadid, naistepäev, kliimadiplomaatia nädal jne;

73. julgustab Euroopa välisteenistust tegema koostööd Euroopa Andmekaitseinspektoriga, et asuda kasutama kahte avatud lähtekoodiga sotsiaalmeedia platvormi, nimelt EU-Voice ja EU-Video, mis käivitati avaliku katseprojektina, et edendada tasuta ja avatud lähtekoodiga sotsiaalvõrgustike kasutamist;

74. rõhutab, et Euroopa välisteenistus teeb tihedat koostööd idapartnerluse piirkonna sõltumatu meedia ja kodanikuühiskonna partneritega, et suurendada nende suutlikkust võidelda välismaiste teabega manipuleerimise ja sekkumise ohtude vastu; väljendab heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus teeb koostööd Ukrainaga, et toetada oma strateegilise kommunikatsiooni alaseid pingutusi Venemaa provotseerimata sõjalise agressiooni tingimustes, et tagada Venemaa teabega manipuleerimise paljastamine ja selle vastu võitlemine;

75. kutsub Euroopa välisteenistust üles tugevdama liidu delegatsioone idapartnerluse riikides; rõhutab vajadust abistada idapartnerluse riike, kes kannatavad Venemaa sõjalise agressiooni all Ukraina vastu, ning teavitada oma kodanikke tõhusamalt liidu poliitikast;

76. väljendab suurt heameelt selle üle, et Euroopa välisteenistus on teinud märkimisväärseid investeeringuid vastupanuvõime tugevdamisse ja suurendamisse, et võidelda desinformatsiooni ja välissekkumise vastu liidu küsimustesse, sealhulgas strateegilise kommunikatsiooni osakonna ümberkorraldamise kaudu 2021. aastal, suurendades Hiinale keskenduvaid meeskondi, värvates liidu delegatsioonidesse 27 strateegilise kommunikatsiooni ametnikku ning luues kogu liidus teabejagamis- ja analüüsikeskusi, et võimaldada Euroopa välisteenistusel paremini võidelda teabega manipuleerimise ja sekkumise vastu; rõhutab, et Euroopa välisteenistus on peamine liidu institutsioon, mis vastutab välissekkumise vastu võitlemise eest;

77. kutsub Euroopa välisteenistust taas üles liidu delegatsioonide rolli kolmandates riikides tugevdama, et suurendada nende võimet lükata ümber demokraatlikke väärtusi ohustavaid desinformatsioonikampaaniaid, mida korraldavad välisriikide osalejad; kutsub lisaks Euroopa välisteenistust üles tugevdama liidu delegatsioonide tegevust liidu naabruses ja Lääne-Balkani riikides, et toetada Euroopa perspektiivi käsitlevat aktiivsemat ja tõhusamat kommunikatsioonipoliitikat ning pakkuda demokraatiat toetavates ja Euroopa-meelsetes reformides osalevatele riikidele parimat võimalikku abi; kutsub liidu delegatsioone üles jätkama kooskõlastatud pingutusi, et suurendada liidu rahastatavate projektide nähtavust.

78. võtab murega teadmiseks kõrge esindaja avalduse ELi suursaadikute 2022. aasta konverentsil, kus ta märkis, et liidu delegatsioonide aruanded esitati liiga hilja ja et ta sai paremat informatsiooni meediaväljaannetest; palub Euroopa välisteenistusel anda eelarve täitmisele heakskiidu andmise eest vastutavale institutsioonile aru tuvastatud puudustest ja nende kõrvaldamiseks võetavatest meetmetest.

79. innustab liidu delegatsioone edendama ja tegema koostööd kolmandate riikide kohalike osalejate, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja sotsiaalpartneritega, et ergutada sotsiaaldialoogi ja dialoogi õigusriigi põhimõtte, põhiõiguste ja korruptsioonivastase võitluse üle; palub liidu delegatsioonidel jälgida tähelepanelikult demokraatia olukorda eri riikides ning pakkuda logistilist ja tehnoloogilist tuge inimõiguste ja põlisrahvaste kaitsjatele, eriti naistele. kutsub liidu delegatsioone üles jätkama kooskõlastatud pingutusi, et suurendada liidu rahastatavate projektide nähtavust, eriti kandidaatriikides.